

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 399

van **IMMANUEL DE REUSE**

datum: 8 februari 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Rookstopbegeleiding - Tabakologen

Sinds de zesde staatshervorming behoort tabaksontwenning, en dus ook de vergoeding voor tabakologen, tot de bevoegdheid van de deelstaten. Vanaf 1 januari 2017 gebeurt de terugbetaling van prestaties tabakologie (rookstopbegeleiding) voor Vlaamse burgers niet meer via het RIZIV, maar via de Vlaamse overheid. Vanaf dan worden in het Vlaamse Gewest geen prestatiebriefjes met pseudonomenclatuurcodes tabaksontwenning meer uitgeschreven door de tabakoloog of arts. Deelnemers aan een rookstopbegeleiding betalen aan de tabakoloog enkel nog een geplafonneerde persoonlijke bijdrage. De tabakoloog of arts ontvangt zijn tegemoetkoming van de Vlaamse overheid door zijn prestaties over te maken aan de ziekenfondsen via een web-based facturatiesysteem. De uitbetaling gebeurt daarna via de ziekenfondsen. Indien een tabakoloog meer dan het vastgelegde maximumbedrag aanrekent, valt de consultatie niet onder het terugbetalingssysteem en moet de roker het volledige bedrag zelf betalen. Een tabakoloog kan dus meer vragen indien hij dat wenst, maar dat is natuurlijk zeer nadelig voor zijn patiënt.

Om recht te hebben op een financiële tegemoetkoming van de Vlaamse overheid moet er aan een aantal voorwaarden voldaan worden. Elk jaar heeft men recht op 4 uur individuele begeleiding of 12 uur begeleiding in groep. De raadpleging moet daarnaast gebeuren bij een tabakoloog die is opgenomen in de lijst van tabakologen.

1. Hoeveel tabakologen zijn er in Vlaanderen? Hoe is dit aantal geëvolueerd de laatste vijf jaren? Graag een overzicht per jaar.
2. Hoeveel personen vroegen de laatste vijf jaren een financiële tegemoetkoming hiervoor? Graag een overzicht per jaar alsook een opsplitsing per leeftijdscategorie.
3. Hoe evalueert de minister dit aantal? Is het aanbod voldoende afgestemd op de vraag?
4. Werd de vergoeding van de tabakologen de laatste jaren geïndexeerd? Graag enige verduidelijking en argumentatie.
5. Voor welk bedrag werd er de laatste vijf jaren tegemoetgekomen bij rookstopbegeleiding?
6. Hoe gaat het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) zorgen voor de nodige toeleiding naar de tabakologen? Neemt het daarin een actieve rol op?
7. Hoe evalueert de minister de huidige procedure?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 399 van 8 februari 2023

van **IMMANUEL DE REUSE**

1. Het is bij deze vraag belangrijk om de scope helder te hebben. 'Tabakoloog' is geen erkend gezondheidszorgberoep en ook geen beschermde titel. Voor het Vlaams preventiebeleid zijn 'tabakologen' personen die met succes een opleiding hebben afgerond bij de VRGT (Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding).

Let op: Niet alle personen die de opleiding afronden (verder: 'tabakologen'), stappen in het Vlaams systeem van vergoedingen. Niet alle tabakologen die in het systeem zitten, zijn nog actief. Tabakologen worden als actief geteld als ze in het afgelopen jaar minstens een sessie hebben ingebracht.

Bijkomend is dat door juridische en technische problemen het registratie- en uitbetalingssysteem al een tijdje geen nieuwe personen meer kan opnemen in zijn 'kadaster': dit is de lijst van tabakologen die in het Vlaams systeem van vergoedingen zit. Intussen is het preventiedecreet aangepast, waardoor de gegevensdeling correct kan verlopen. Er volgt nog een uitvoeringsbesluit waarna de technische aanpassingen kunnen gebeuren. Momenteel zijn er een zestigtal opgeleide tabakologen die wachten om opgenomen te worden in het kadaster. Om ervoor te zorgen dat deze mensen toch hun activiteiten kunnen uitoefenen, worden zij momenteel manueel, buiten het systeem, uitbetaald. Maar dit is een noodoplossing in afwachting van het uitvoeringsbesluit.

	2018	2019	2020	2021	2022
Personen die dat jaar de VRGT-opleiding hebben afgerond	32	37	32	35	22
Tabakologen die in het Vlaams systeem zitten	299	336	377	379	
Actieve tabakologen in het Vlaams systeem	185	197	205		206

2. Het Vlaams systeem werkt niet met terugbetaling van cliënten (rokers), maar met een systeem derde betaler. Het zijn de tabakologen die sessies ingeven en daarvoor een bedrag krijgen.

Hieronder vindt u een overzicht van het aantal sessies dat vergoed werd. Door de hierboven vermelde problemen met het uitbetalingssysteem, beschikken we niet over betrouwbare cijfers over het aantal deelnemers in de laatste drie jaar. De werkelijke prestaties liggen dus hoger dan de hieronder vermelde cijfers, afkomstig uit het registratie- en uitbetalingssysteem.

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal vergoede sessies	21.444	25.167	16.547	14.514	15.307
Aantal personen dat deelnam aan een sessie	6.376	7.719			
Gemiddelde leeftijd	50,6	50,7			
Mediaan leeftijd	52	53			
Range leeftijd	13-91	13-89			

Het is duidelijk dat de COVID-pandemie heeft gezorgd voor een terugloop in het aantal rookstopsessies, en dat er in 2022 geen volledig herstel is geweest. Dat is een spijtige zaak, en we moeten bekijken hoe we die vraag opnieuw kunnen aanzwengelen. Ik denk daarbij aan een betere bekendmaking van het aanbod en zorgen voor meer doorverwijzing op de eerste lijn, maar ook binnen een ziekenhuiscontext.

Daarbij moet bijzondere aandacht gaan naar het aanspreken en motiveren van kwetsbare groepen want we weten dat zeker bij tabak de invloed van sociaaleconomische status groot is. We onderzoeken momenteel dan ook of het mogelijk is om medewerkers van CAW's beter te ondersteunen om hun cliënten te motiveren.

Wij zijn met onze Vlaamse bevoegdheden overigens niet de enige die een invloed hebben op die vraag. Ook de federale bevoegdheden spelen daar een rol. Eén en ander werd dan ook opgenomen in het interfederale plan tabak 2022-2028.

Wat de aanbodzijde betreft: uit een bevraging van de VRGT in 2021, blijkt dat twee derde van de tabakologen die in een privépraktijk werken hun capaciteit zou kunnen uitbreiden, mochten ze meer vragen krijgen. Dus daar is er nog wel wat ruimte.

3. Zoals hierboven aangehaald is er bij heel wat tabakologen nog ruimte voor nieuwe vragen. Maar tegelijk moeten we deze activiteit ook in de toekomst aantrekkelijk genoeg houden zodat voldoende mensen de opleiding volgen en actief blijven als tabakoloog binnen het Vlaamse systeem.

Het bedrag waarop ze kunnen rekenen (60 euro voor een uur) is hetzelfde gebleven sinds de opstart in 2017. Ik begrijp de frustratie daarrond en we moeten bekijken hoe we dat bedrag kunnen optrekken. Voor de problemen met het uitbetalingssysteem zullen we binnenkort tot een oplossing komen.

Sowieso zijn er weinig tabakologen voor wie dit de hoofdbezigheid is, voor de meesten is rookstopbegeleiding iets dat ze doen in het kader van hun praktijk als zorgverlener. Dat is op zich geen probleem, maar het blijft wel belangrijk dat de spreiding over Vlaanderen voldoende groot is.

4. Hieronder een overzicht van de uitbetaalde bedragen. In deze cijfers zijn ook de manueel gefactureerde prestaties inbegrepen.

Jaar	Totaal, EUR
2018	418 811,00
2019	510 269,50
2020	377 204,90
2021	345 853,00
2022	413 790,50

5. Momenteel neemt VAD hier geen actieve rol in op. De rol van Vlaamse partnerorganisatie voor het thema tabak (inclusief rookstop) wordt opgenomen door een consortium van organisaties, die samen een beheersovereenkomst hebben. Leden van het consortium zijn: Gezond Leven, Stichting tegen Kanker, Kom op tegen Kanker en de VRGT. Het bevorderen van rookstop is vooral een rol voor dit consortium.
6. Het Vlaams systeem zoals uitgewerkt in 2016 heeft een aantal sterktes die ik niet verloren wil zien gaan. Zo is het flexibel genoeg om zowel groeps- als individuele sessies te financieren, maar ook online en telefonische sessies. Het

derdebetalerssysteem zorgt voor een minimale financiële drempel. Er is een duidelijke maximumprijs voor de persoonlijke bijdrage. Voor mensen met een verhoogde tegemoetkoming is de financiële drempel nog een pak lager.

Voor de komende tijd zijn er een aantal problemen die we moeten kunnen oplossen:

Een eerste is om naar een helder en performant uitbetalingssysteem te gaan, met enerzijds een betere controle, maar anderzijds een minimale administratieve last.

Een tweede is bekijken of we de vergoeding van de tabakologen kunnen verhogen, zodat rookstopbegeleiding voldoende aantrekkelijk blijft bij zorgverleners.

En ten derde moeten we blijven inzetten op bekendmaking, motivering en doorverwijzing, in het bijzonder bij kwetsbare groepen.